

تأثیر مکانیزم های حاکمیت شرکتی بر تجدید ارائه های حسابداری

محمد علی باقرپور

*
ولادانی

حسین اعتمادی **

مهری امیدفر ***

چکیده

این تحقیق به بررسی ارتباط میان خصوصیات حاکمیتی شرکت ها و تجدیدارانه سود حسابداری می پردازد. انتخاب این موضوع به دلیل حجم گسترده تجدیدارانه ها در بازار سرمایه ایران می باشد. محققان معتقدند که تجدیدارانه ها نشانه مشهودی از کیفیت گزارشگری پایین شرکت ها می باشد. بدین منظور، مطابق تحقیقات گذشته و با در نظر گرفتن شرایط ایران یک سری از خصوصیات مهم حاکمیتی شرکت ها شامل ساختار هیئت مدیره، ساختار مالکیت، ساختار حسابرسی و ساختار سرمایه به همراه ویژگی های مهم مالی آنها شامل سودآوری، نقدینگی و عمومی شرکت که می توانند بر کیفیت گزارشگری مالی تاثیر گذاشته، انتخاب و به بررسی رابطه آنها با تجدیدارانه ها پرداخته شد . مطابق اطلاعات اس تخرّج شده از صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران برای دوره زمانی ۱۳۸۳-۱۳۸۸، نتایج رگرسیون تحقیق نشان می دهد که تغییر مدیرعامل، تغییر حسابرس، تخصص صنعت حسابرس، اندازه حسابرس و بزرگترین سهامدار به همراه برخی خصوصیات مالی شرکت ها شامل نسبت جریان و جوهر نقد عملیاتی، نسبت نقدینگی و اندازه شرکت از عوامل موثر بر احتمال وقوع تجدیدارانه های سود در بازار سرمایه ایران می باشند. بنابراین، یافته های این تحقیق از این عقیده که مکانیزم های حاکمیت شرکتی راه علاجی برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی می باشد، حمایت می کند.

واژگان کلیدی: حاکمیت شرکتی، تجدیدارانه های حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی.

* استادیار گروه حسابداری، دانشگاه فردوسی مشهد، نویسنده مسئول:
Bagherpour@um.ac.ir

** دانشیار حسابداری، دانشگاه تربیت مدرس، تهران،

*** دانشجوی دکتری حسابداری، دانشگاه فردوسی مشهد

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱۱/۱۳

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۳/۱۸

مقدمه

رواج فزاینده تجدیدارانه سود حسابداری توجه قابل ملاحظه‌ای از طرف دانشگاه‌های به خود جلب کرده است (پلوملی و یون^۱، ۲۰۱۰). تجدیدارانه حسابداری، در واقع تصحیح اشتباها حسابداری رخ داده شده بواسطه بی‌دقیقی یا بوسیله مدیران فرصت طلب؛ توصیف می‌شود؛ که توان تحت تاثیر قرار دادن اعت ماد و تصمیمات ذینفعان را دارد (بابر^۲ و م.ه ۲۰۰۶، بازار را به دنبال دارد (اخیجب^۳ و م.ه ۲۰۰۵).

تحقیقات رو به رشدی وجود دارد که نشان می‌دهند مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی راه علاجی برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی می‌باشد (برای مثال: لیگو^۴، ۲۰۰۳؛ اقبال و استرونگ^۵، ۲۰۱۰). در اغلب تحقیقات آشکار شده است که مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی خوب، نظارت بیشتری بر فرایند گزارشگری مالی اعمال نموده و با سود گزارش شده ای که بار اطلاعاتی بیشتری دارد، مرتبط می‌باشند (بینی: پرگولا^۶، ۲۰۰۶؛ افندی^۷ و م.ه ۲۰۰۴). تجدیدارانه‌ای، ساختار حاکمیت شرکتی ضعیف تری دا رند (بینی: افندی^۷ و م.ه ۲۰۰۴). هدف این مطالعه بررسی ارتباط میان خصوصیات مختلف حاکمیت شرکتی، به عنوان عوامل محدود کننده، با تجدیدارانه‌ای سود حسابداری در بازار سرمایه ایران می‌باشد. مطابق عبدالله^۸ و م.ه (۲۰۱۰) مطالعه اندکی در خصوص ارتباط بین مکانیزم‌های حاکمیت شرکتی و تجدیدارانه‌های حسابداری در بین کشورهای توسعه یافته و بخصوص در کشورهای در حال توسعه صورت گرفته است. همانند مطالعه اقبال و استرونگ (۲۰۱۰)، در این تحقیق از ۴ معیار حاکمیت شرکتی در قالب دو دسته مکانیزم‌های داخلی (ساختار هیات مدیره و سرمایه) و مکانیزم‌های بیرونی (ساختار مالکیت و حسابرسی) استفاده شده است.

داده‌های لازم برای این مطالعه از گزارش‌های سالانه شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران برای یک دوره ۶ ساله (۱۳۸۳-۱۳۸۸) جمع‌آوری گردیده است. نتایج بدست آمده نشان می‌دهد که برخی خصوصیات حاکمیتی شامل تغییر مدیر عامل،

1 - Plumlee & Yohn

2 - Baber

3 - Akhigbe

4 - Ligujo

5 - Iqbal & Strong

6 - Pergola

7 - Efendi

8 - Abdullah

تغییر حسابرس، نوع حسابرس، تخصص صنعت حسابرس و بزرگترین سهامدار؛ به همراه برخی خصوصیات مالی شرکت ها شامل نسبت جریان وجه نقد عملیاتی، نسبت نقدینگی و اندازه شرکت از عوامل تبیین کننده تجدیدارانه های حسابداری در محیط بازار سرمایه ایران می باشند. در بخش بعد مبانی نظری و بسط فرضیات تحقیق و پس از آن مبانی و روش انجام تحقیق تشریح می شود. در بخش چهارم، آمار توصیفی تحقیق ارائه سپس به تجزیه و تحلیل نتایج و انجام یک سری آزمون های اضافی پرداخته می شود. در نهایت، این مطالعه با نتیجه گیری و دستاوردهای تحقیق پایان می یابد.

مبانی نظری و بسط فرضیات تحقیق

۱.۲ مبانی نظری

از بعد تئوری نمایندگی، شرکت به عنوان یک حلقه ارتباطی یا شبکه ای از قراردادها، ضمنی و صریح، میان گروه های مختلف یا ذینفعان؛ مدنظر گرفته می شود(برگولا، ۲۰۰۶). از آنجا که ساختار جبران ادعای انواع مختلف ذینفعان متفاوت است، هماهنگی (هم راستا کردن) و برآوردن منافع همه آنها دشوار است . این امر منجر به تضاد منافع بالقوه میان ذینفعان می شود که این تضادهای انگیزشی، بع نوان "مسئله نمایندگی (نماینده - عامل)" شناخته شده است (جان و سینبت^۱، ۱۹۹۸). اکثر تحقیقات دانشگاهی در این حوزه، مرکز بر این موضوع است که چگونه مکانیزم های حاکمیت شرکتی طراحی شده که به نحوی که مدیران بهترین انتخاب ها را جهت بهبود عملکرد شرکت داشته باشند. مطالعات خیلی کمی در خصوص ارتباط بین مکانیزم های حاکمیت شرکتی و تجدیدارانه های حسابداری بخصوص در کشورهای در حال توسعه؛ صورت گرفته است (عبدالله و م.م.۵، ۲۰۱۰).

برخی تحقیقات فرض می کنند که تجدیدارانه ها مدیریت سود را منعکس می نمایند (مانند: اگراوال و چدھا^۲، ۲۰۰۵). به اعتقاد محققان تجدیدارانه ها احتمالاً یک شاخص قابل اتکاتری از فعالیت مدیریت سود می باشد(اگراوال و کوپر^۳، ۲۰۰۸). این مطالعه مطابق تحقیقات گذشته (مانند: اگراوال و چدھا، ۲۰۰۵؛ هنینگر^۴ و ه.م. ۲۰۰۹)، بر مکانیزم های مختلف حاکمیت شرکتی به عنوان یک روش کاهنده تجدیدارانه ها تمرکز دارد. مطابق نتایج به دست آمده گذشته، انتظار می رود که مکانیزم های حاکمیتی خوب، موجب کاهش

1 - John & Senbet

2 - Agrawal & Chandha

3 - Agrawal & Cooper

4 - Heninger

تجدیدارانه‌های حسابداری و در نتیجه افزایش کیفیت گزارشگری مالی شوند . در ادامه به بسط فرضیاتی پرداخته که میان رابطه بین مکانیزم‌های مختلف حاکمیت شرکتی و احتمال وجود تجدیدارانه‌ها می‌باشد.

۲. بسط فرضیات تحقیق

هدف این بخش بسط فرضیات تحقیق بر اساس مبانی نظری، تحقیقات قبلی و شرایط خاص ایران می‌باشد. برای انجام این امر، مکانیزم‌های داخلی و خارجی حاکمیت شرکتی در نظر گرفته می‌شود. مکانیزم‌های داخلی دربرگیرنده ساختار هیات مدیره (شامل متغیرهای تمرکز قدرت و تغییر مدیر عامل) و ساختار سرمایه (نسبت بدھی) شرکت و مکانیزم‌های خارجی دربرگیرنده ساختار مالکیت (سهامداران عمدۀ و بزرگترین سهامدار) و ساختار حسابرسی (شامل تخصص در صنعت، نوع و تغییر حسابرس) می‌باشد. در ادامه، به بسط فرضیات مربوطه پرداخته می‌شود.

۲.۱. تمرکز قدرت

رهبری^۱ هیات مدیره مرتبط با تقسیم قدرت میان رئیس هیات مدیره و مدیر عامل (از این پس CEO) است. ترکیب این دو وظیفه سیستم‌های حاکمیت شرکتی را تضعیف می‌کند (صالح^۲ و ۲۰۰۵، م.م. و ۲۰۰۵). برخی از تحقیقات نشان دادند که ساختار رهبری متمرکز نسبت به ساختار رهبری مجزا، باعث بهبود عملکرد و بازده بیشتر برای سهامداران می‌شود (برای مثال، دونالدسون و داویس^۳، ۱۹۹۱).

تحقیقاتی نیز وجود دارد که نشان می‌دهد جدایی تصدی مدیر عامل از رئیس هیات مدیره با احتمال کمتر مدیریت سود (العباس^۴، ۲۰۰۹) تقلب (دکوه^۵ و م.م. و ۱۹۹۶) و تجدیدارانه (کارسلو^۶ و م.م. و ۲۰۰۹) در ارتباط است. البته نتایج برخی تحقیقات نشان می‌دهد که جدایی این عناوین، تاثیری بر کیفیت گزارشگری مالی ندارد (آقایی و چالاکی، ۱۳۸۸؛ حساس یگانه و یزدانیان، ۱۳۸۷). شواهد مستقیمی نیز وجود دارد که نشان

1 - Leadership

2 - Saleh

3 - Donaldson & Davis

4 - Al-Abbas

5 - Dechow

6 - Carcello

می دهد و قوع تجدیدارائه های حسابداری ارتباطی با ساختار رهبری معجزا ندارد (عبداله و ۵، م.، ۲۰۱۰؛ بابر و ۵، م.، ۲۰۰۶).

طبق ماده ۱۲۴ قانون تجارت ایران(۱۳۱۱)، "... مدیر عامل شرکت نمی تواند در عین حال رئیس هیئت مدیره همان شرکت باشد مگر با تصویب سه چهار م آراء حاضر در مجمع عمومی". این امر نشان می دهد که اگر مدیر عامل وظیفه (جایگاه) دوم را نیز بدست آورد، می تواند از قدرت زیادی برای تحت تأثیر قرار دادن امورات شرکت از جمله گزارشگری مالی برخوردار شود. با توجه به نتایج و استدلال های فوق، می توان انتظار داشت که قدرت بیشتر مدیر عامل در هیات مدیره به واسطه داشتن بیش از یک جایگاه، ارتباط مثبت با تجدیدارائه سود داشته باشد. بنابراین، فرضیه نخست به شرح زیر ارائه می شود:

H_1 : تمرکز قدرت هیات مدیره احتمال وقوع تجدیدارائه سود حسابداری را افزایش می دهد.

۲.۲.۲. تغییر مدیر عامل (CEO)

مدیران اجرایی خارج شونده، ممکن است سود را مدیریت کرده و مدیران جدید ترجیح می دهند که کارشان را با وجهه خوب^۱ شروع کنند (بینید: هینینگر و ۵، م.، ۲۰۰۹). اکسیا^۲(۲۰۰۶) نشان داد که یکی از دلایل تجدیدارائه توسط شرکت ها، تغییر مدیر عامل می باشد. همچنین تحقیقاتی وجود دارد که از عواقب مهم تجدیدارائه ها برای مدیران ارشد حکایت دارند. این تحقیقات، شواهدی قوی از تغییر بیشتر CEO ها در شرکت های تجدیدارائه ای نسبت به سایر شرکت ها ارائه می کنند (اگراوال و کوپر، ۲۰۰۸؛ اکسیا، ۲۰۰۶). بنابراین، مدیر عامل برای مصون ماندن از این خطرات؛ ممکن است مدیریت سود افزایشی انجام داده که در صورت تغییر، تجدیدارائه سود توسط مدیر عامل جدید صورت می پذیرد. با توجه به نتایج و استدلال های فوق، می توان انتظار داشت که تغییر مدیر عامل ارتباط مثبت با وقوع تجدیدارائه سود داشته باشد. بنابراین، فرضیه مربوطه به شکل ذیل ارائه می شود:

H_2 : تغییر مدیر عامل احتمال وقوع تجدیدارائه سود حسابداری را افزایش می دهد.

۲.۲.۳. ساختار مالکیت و تجدیدارائه های حسابداری

1 - Clean Slate
2 - Xia

استدلال می شود که سهامداران عمدۀ بطور رسمی توانایی تحت تاثیر قرار دادن شرکت‌ها از طریق انتخاب مدیران، حق رأی در تغییرات ساختار شرکتی و سایر روش‌ها را دارند. همچنین آنها عموماً در هیات مدیره شرکت حضور دارند و بنابراین در تعیین سمت و سوی جلسات هیات مدیره موثر هستند (عبدالله و ه.م، ۲۰۱۰). بنابراین، درصد بیشتر سهام نگهداری شده بوسیله سهامداران ع مده برابر با این است که آنها روی مدیریت نفوذ بیشتری دارند. بدین ترتیب، سهامدار مسلط^۱ یا عمدۀ ممکن است انگیزه‌ای برای کشف یا بر عکس تشویق تقلب داشته باشد (چن^۲ و ه.م، ۲۰۰۶). نتایج تحقیقات زیادی از این عقیده حمایت می کنند که سهامداران بزرگ ناظر مهمنا برای اقدامات مدیریت محسوب می شوند (دکوه، ۱۹۹۶؛ اگراوال و چدھا، ۲۰۰۵؛ بابر و ه.م، ۲۰۰۶). سهامداران بزرگ از تحصص بیشتری برای شناسایی قانون شکنی‌های حسابداری (عبدالله و ه.م، ۲۰۱۰) و انگیزه بیشتری برای نظارت بر اقدامات مدیران نسبت به سهامداران کوچک برخوردار بوده، زیرا رطارت برای آنها نسبت به سهامداران خرد، صرفه اقتصادی دارد (ژونگ^۳ و ه.م، ۲۰۰۷).

از سوی دیگر، تحقیقات متعددی نیز نشان دادند که با افزایش مالکیت مدیریتی (سنگر سهام مدیر)، سهامداران خارجی (برون‌سازمانی) متتحمل ضرر بیشتری می‌شوند (پرگولا و ه.م، ۲۰۰۶). در این ارتباط، شواهد نشان می دهد که شرکت‌های با تمرکز مالکیت بالا، محتوای اطلاعاتی سود کمتر (فرس^۴ و ه.م، ۲۰۰۷) و مدیریت سود بیشتر (ژونگ و ه.م، ۲۰۰۷؛ گاثری و سوکولووaskی^۵، ۲۰۱۰) دارند. با توجه به استدلال‌ها و نتایج فوق، مطابق فن و ونگ^۶ (۲۰۰۲)، فرض بر این است که در شرکت‌های با تمرکز مالکیت بالا، میزان تضاد منافع سهامداران اصلی و اقلیت زیاد است و از آنجا که سهامداران اصلی توان تحت تاثیر قراردادن اعداد حسابداری را دارند؛ بر اساس فرضیه فرصت طلبی (سنگر سهام)، می‌توان انتظار داشت که:

H₃: تمرکز مالکیت احتمال وقوع تجدیدارانه سود حسابداری را افزایش می‌دهد.

۲.۴. اندازه حسابرس

نتایج تحقیقات گذشته نشان می دهد که موسسات حسابرسی معروف و بزرگ، ناظران قویتری نسبت به موسسات حسابرسی کوچک می باشند و شرکت‌های با حسابرسان بزرگ،

1 - Dominant

2 - Chen

3 - Zhong

4 - Firth

5 - Guthrie & Sokolowsky

6 - Fan and Wong

کمتر احتمال دارد که به دستکاری سود پردازند (برای مثال: العباس، ۲۰۰۹). بلومفیلد و شکمن^۱ (۲۰۰۸) و هیننگر و ه.م (۲۰۰۹) یک رابطه مثبت میان تجدیدارانه ها و حسابرسی توسط موسسات BigN یافتند. این شواهد، اعتقادی را که کیفیت حسابرسی بطور مثبت با اندازه موسسه حسابرسی مرتبط می باشد را زیر سؤال می برد. همچنین آگراوال و چدہا (۲۰۰۵) رابطه ای بین حسابرسی توسط BigN با احتمال تجدیدارانه نیافتد. در این مطالعه، همانند تحقیقات قبلی (ابراهیمی کردلر و سیدی، ۱۳۸۷) نوع موسسه حسابرسی به دو طبقه "سازمان حسابرسی" و سایر موسسات تقسیم می شود. انتظار می رود سازمان حسابرسی به عنوان بزرگترین موسسه حسابرسی در ایران از کیفیت بالاتری برخوردار باشد و حسابرسی توسط این موسسه، منجر به تجدیدارانه کمتر می شود. بنابراین، فرضیه مربوطه به شکل زیر ارائه می شود:

H₄: حسابرسی توسط سازمان حسابرسی احتمال وقوع تجدیدارانه سود حسابداری را کاهش می دهد.

۲.۲.۵. تخصص صنعت حسابرس

طبق مطالعات قبلی شرکت هایی که توسط حسابرس متخصص صنعت حسابرسی می شوند؛ احتمال مدیریت سود کمتر داشته و از کیفیت افشاء بالاتری برخوردار می باشند (بالسام^۲ و ه.م، ۲۰۰۳؛ اعتمادی و ه.م، ۱۳۸۸). در واقع، حسابرسان توانایی بیشتری برای کشف اشتباهات در صنعت مورد تخصص شان دارند (گول^۳ و ه.م، ۲۰۰۹). در ارتباط با تجدیدارانه ها نیز، نتایج تحقیقات قبلی حکایت از تاثیر مثبت تخصص صنعت حسابرس بر کاهش تجدیدارانه ها دارند (بلومفیلد و شکمن، ۲۰۰۸؛ بابر و ه.م، ۲۰۱۰). بنابراین می توان فرضیه زیر را بیان نمود:

H₅: وجود حسابرس با تخصص صنعت احتمال وقوع تجدیدارانه سود حسابداری را کاهش می دهد.

۲.۲.۶. تغییر حسابرس

1 - Bloomfield & Shackman

2 - Balsam

3 - Gul

بابر و ه.م(۲۰۱۰) دریافتند، وقتی شهرباری‌ها موسسه حسابرسی شان را تغییر می‌دهند، احتمال تجدیدارانه‌ها افزایش می‌یابد. در مقابل، مایرز^۱ و ه.م(۲۰۰۳) دریافتند که تغییر حسابرسان بطور با اهمیتی احتمال وقوع تجدیدارانه را تحت تاثیر قرار نمی‌دهد. نتایج تحقیق بولو و ه.م(۱۳۸۹) نیز نشان داد که تغییر حسابرس مستقل تاثیری بر شفافیت اطلاعاتی شرکت‌ها ندارد. باقرپور و ه.م(۲۰۰۹) دریافتند که احتمال تغییر حسابرس زمانی افایش می‌یابد که آنها بر خلاف میل مدیریت بر استفاده از روش های محافظه کارانه حسابداری که منجر به اقام تعهدی منفی (کاهش سود) می‌شود، تاکید نمایند. با توجه به این مطالب، می‌توان انتظار داشت که تغییر حسابرس موجب افزایش احتمال تجدیدارانه شود. بنابراین فرضیه مربوطه به صورت زیر ارائه می‌گردد:

H₆: تغییر حسابرس مستقل احتمال وقوع تجدیدارانه سود حسابداری را افزایش می‌دهد.

۲.۷. ساختار سرمایه و تجدیدارانه‌های حسابداری

در ارتباط با تاثیر سطح پوشش ب دهی در ساختار سرمایه، ادبیات تحقیق دو تئوری متفاوت را نشان می‌دهند. طق دیدگاه نخست (فرضیه نظارت)، بدھی به عنوان یک مکانیزم حاکمیتی تلقی می‌شود که نقش نظارتی ایفا می‌کند (لارکر^۲ و ه.م، ۲۰۰۷). به اعتقاد لارکر و ه.م(۲۰۰۷) و نظارت اضافی از طریق ارائه کنندگان سرمایه خارجی تامین می‌شود. این چنین نظارتی می‌تواند سطح عدم تقارن اطلاعاتی میان مدیریت و سرمایه گذاران را کاهش دهد. از سوی دیگر، مطالعات زیادی نشان می‌دهند که اهرم معیار ریسک مالی است و سطح بدھی نشان دهنده ریسک است (چن و ه.م، ۲۰۰۶؛ عبدالله و ه.م، ۲۰۱۰). بنابراین، طبق این دیدگاه (فرضیه ریسک)، در صورت وجود سطح بدھی بالا، احتمال بیشتری وجود دارد که شرکت اقدام به ارائه نادرست صورت های مالی (اکسیا، ۲۰۰۶؛ عبدالله و ه.م، ۲۰۱۰)، مدیریت سود (ثقفی و بهارمقدم، ۱۳۸۷) و قانون‌شکنی حسابداری (چن و ه.م، ۲۰۰۶) نماید. بنابراین، سطح بدھی می‌تواند نقش بسزایی در وقوع تجدیدارانه‌های حسابداری داشته باشد. با توجه به استدلال‌ها و نتایج فوق و در حمایت از فرضیه ریسک، فرضیه نهایی به شکل زیر ارائه می‌شود:

1 - Myers
2 - Larcker

- H₇: افزایش سطح بدھی ها احتمال وقوع تجدیدارانه سود حسابداری را افزایش می - دهد.

مبانی و روش انجام تحقیق

۱.۳. مدل تحقیق

در این مطالعه بر اساس ادبیات موجود، دامنه ای از خصوصیات مختلف حاکمیتی شامل قدرت مدیر عامل، تغییر مدیر عامل، استقلال هیات مدیر، پاداش هیات مدیر، تخصص مالی هیات مدیر، سهامداران عمده، بزرگترین سهامدار، نوع حسابرس، تخصص صنعت حسابرس، تغییر حسابرس و در نهایت نسبت پوشش بدھی را در بر می کیرد. برای کنترل اثرات احتمالی سایر عواملی که می توانند (به صورت بالقوه) تصمیمات شرکت را برای تجدیدارانه تحت تاثیر قرار دهند، برخی متغیرهای کنترلی نیز به مدل افزوده گردید. مدل اصلی تحقیق به شرح زیر می باشد:

$$\text{Restate} = \alpha + \beta_1\text{Power} + \beta_2\Delta\text{CEO} + \beta_3\text{Block} + \beta_4\text{Big} + \beta_5\text{AuditType} + \beta_6\text{Expertise} + \beta_7\Delta\text{Audit} + \beta_8\text{Gear} + \beta_9\text{ROA} + \beta_{10}\text{Growth} + \beta_{11}\text{CFO} + \beta_{12}\text{WC} + \beta_{13}\text{Loss} + \beta_{14}\text{StockFing} + \sum_{j=17}^{30} \text{Industries} + \sum_{k=31}^{36} \text{Years} + \beta_{15}\text{DebtFing} + \beta_{16}\text{Size} + \beta_j + \varepsilon.$$

که:

Restate = به عنوان متغیر وابسته، با استفاده از یک متغیر مجازی برابر با ۱ وقیع شرکتی سود دوره قبل خود را تجدیدارانه نموده در غیر این صورت صفر می باشد، Power = به عنوان یک متغیر مجازی، اگر مدیر عامل شرکت در سال قبل همچنین رئیس یا نایب رئیس هیات مدیر باشد برابر ۱ در غیر این صورت صفر می باشد، ΔCEO = به عنوان یک متغیر مجازی، اگر مدیر عامل شرکت در سال جاری نسبت به سال گذشته تغییر کرده برابر با ۱ در غیر این صورت صفر می باشد، Block = برابر با مجموع درصد مالکیت متعلق به سهامداران دارای مالکیت بیش از ۵ درصد سهام شرکت در سال قبل می باشد، Big = برابر با درصد مالکیت بزرگترین سهامدار شرکت در سال قبل می باشد، AuditType = به عنوان یک متغیر مجازی، برابر با ۱ اگر حسابرس شرکت در سال گذشته "سازمان حسابرسی" و در غیر این صورت صفر می باشد، Expertise = به عنوان یک متغیر مجازی، برابر با ۱ اگر حسابرس شرکت در سال گذشته "متخصص صنعت" و در غیر این صورت صفر می باشد، ΔAudit = به عنوان یک متغیر مجازی، برابر با ۱ اگر

حسابرس شرکت در سال جاری نسبت به سال گذشته تغییر کرده و در غیر این صورت صفر می باشد، $=Gear$ معرف نسبت جمع بدھی ها به سرمایه شرکت در سال قبل می باشد. $=Size$ نشان دهنده اندازه شرکت و برابر با لگاریتم طبیعی میزان درآمد فروش شرکت در سال قبل می باشد، $=Growth$ نشان دهنده رشد فروش شرکت بوده که برابر با تفاوت درآمد فروش سال جاری نسبت به سال گذشته شرکت تقسیم بر فروش سال گذشته می باشد. $=ROA$ بازده دارایی های شرکت می باشد که از تقسیم سود خالص به جمع دارایی های پایان سال قبل شرکت بدست می آید، $=Loss$ نشان دهنده عملکرد سال گذشته شرکت می باشد که اگر در سال گذشته زیان خالص داشته باشد برابر ۱ در غیر این صورت صفر می باشد، $=CFO$ معیاری از نقدینگی شرکت می باشد که از تقسیم جریان خالص وجوده نقد عملیاتی بر جمع دارایی های شرکت در سال قبل بدست می آید، $=WC$ معیاری از نقدینگی شرکت می باشد که از تقسیم دارایی های جاری بر بدھی های جاری در سال قبل بدست می آید، $=StockFing$ به عنوان یک متغیر مجازی، نشان دهنده تامین مالی از طریق سهام می باشد؛ که اگر شرکتی در سال تجدیدارانه حداقل ۲۰ درصد میزان سرمایه سال قبل از طریق سهام تامین مالی کرده باشد ۱ و کمتر از آن صفر تعريف می شود، $=DebtFing$ به عنوان یک متغیر مجازی، نشان دهنده تامین مالی از طریق بدھی می باشد؛ که اگر شرکتی در سال تجدیدارانه حداقل ۲۰ درصد میزان بدھی های بلندمدت سال قبل از طریق بدھی تامین مالی کرده باشد ۱ و کمتر از آن صفر تعريف می شود، $=Industries$ نشان دهنده متغیرهای مجازی در نظر گرفته شده برای کنترل تاثیر صنایع می باشند. برای صنعت مورد نظر ۱ و برای سایرین صفر تعريف می شود، $=Years$ نشان دهنده متغیرهای مجازی برای کنترل تاثیر سال می باشند. برای سال مورد نظر ۱ و برای سایرین صفر تعريف می شود، $=Mizan$ میزان خطای مدل.

۳. ۲. اندازه گیری متغیرهای کنترلی

علاوه بر متغیرهای مورد نظر، مطابق تحقیقات گذشته (اگراوال و چدھا، ۲۰۰۵؛ کارسلو و هم، ۲۰۰۹)، تاثیر سایر عواملی که می توانند با وقوع تجدیدارانه ها مرتبط باشند نیز کنترل می شود. نخست، نسبت بازده دارایی ها (ROA) که به عنوان معیار سودآوری از تقسیم سود خالص بر جمع دارایی ها اندازه گیری می شود. سپس، مطابق تحقیقات قبلی (اگراوال و

چدها، ۲۰۰۵) برای اندازه گیری رشد شرکت از معیار درصد تغییر در فروش سال جاری نسبت به سال قبل (Growth) استفاده می شود. مطابق بلومفیلد و شکمن (۲۰۰۸) نسبت جریانات نقدی عملیاتی به جمع دارایی ها (CFO) به عنوان معیاری از عملکرد نقدینگی به مدل اضافه می شود. مطابق احمد و گودوین (۲۰۰۷) سرمایه در گرددش (WC) به عنوان معیار نقدینگی بکار می رود که نسبت دارایی های جاری به بدھی های جاری در آخر سال می باشد.

معیار بعدی StockFing درصد افزایش سرمایه (سهام عادی) شرکت می باشد که به عنوان متغیر مجازی، اگر بیش از ۲۰ درصد میزان سرمایه سال گذشته باشد ۱ در غیر این صورت صفر تعریف می شود. همچنین DebtFing، درصد افزایش بدھی های بلند مدت شرکت می باشد که به عنوان متغیر مجازی اگر بیش از ۲۰ درصد میزان بدھی بلند مدت سال گذشته باشد ۱ در غیر این صورت صفر خواهد بود. مطابق چن و و.م (۲۰۰۶) متغیر عملکرد سال گذشته (Loss) تعریف می شود که اگر در سال قبل از تجدیدارانه شرکت زیان داشته باشد، برابر ۱ در غیر این صورت صفر می شود.

در این مطالعه، از معیار (لگاریتم طبیعی) فروش شرکت (مطابق: بلومفیلد و شکمن، ۲۰۰۸) برای اندازه گیری این متغیر استفاده شده است؛ زیرا با توجه به نرخ تورم در ایران، به نظر می رسد مجموع فروش سالانه شرکت شاخص مناسب تری نسبت به مجموع کل دارایی ها برای اندازه شرکت باشد (پورحیدری و همتی، ۱۳۸۳). درنهایت، عوامل مرتبط با صنعت (مطابق: بلومفیلد و شکمن، ۲۰۰۸) و سال (مطابق: اقبال و استرونگ، ۲۰۱۰) کنترل می شوند. لیو^۱ (۲۰۰۶) استدلال می کند با توجه به روند رو به رشد تجدیدارانه ها، انتظار می رود با گذشت زمان احتمال تجدیدارانه شرکت ها افزایش یابد. برای اندازه گیری این دو متغیر، برای هر صنعت و سال یک متغیر مجازی تعریف و عدد ۱ به صنایع و سالهای مربوطه اختصاص می یابد.

۳. نمونه گیری و روش گردآوری داده های تحقیق

برای بررسی رابطه بین خصوصیات حاکمیتی با تجدیدارانه های حسابداری، از اطلاعات منتشر شده شرکت های پذیرفه شده در بورس اوراق بهادار تهران (TSE) برای یک دوره ۶ ساله از سال ۱۳۸۳ تا ۱۳۸۸ استفاده گردید. برای منظور نمودن هر عضو از

جامعه مورد بررسی در نمونه تحقیق، ابتدا (مطابق تحقیقات پیشین) شرکت‌ها و نهادهای مالی (مانند بانک‌ها، بیمه‌ها و لیزنس‌ها) که دارای قواعد و قوانین صنعت خاص خودشان می‌باشند (عبدالله و ه.م. ۲۰۱۰) و ممکن است انگیزه متفاوتی برای تجدیدارانه نسبت به سایر شرکت‌ها داشته باشند، از نمونه این تحقیق خارج شدند. سپس، مطابق اگر اوال و کوپر (۲۰۰۸)، شرکت‌هایی که قبل از اعلام تجدیدارانه در طول دوره نمونه، برای حداقل یک سال از فهرست بورس خارج شده، از نمونه نهائی حذف گردیدند. زیرا ممکن است در سال ورود مجدد، انگیزه اضافی برای دستکاری نتایج مالی داشته باشند.

در بررسی روابط احتمالی موجود بین متغیرها، متغیرهای Δ Audit و Δ CEO در سال تجدیدارانه (سال t) و سایر متغیرها با استفاده از ارزش‌های سال قبل از تجدیدارانه (سال $t-1$) اندازه‌گیری شدند. پس از اعمال ملاک‌های ذکر شده در بخش قبل برای تعیین نمونه، ۱۰۵۴ مشاهده شرکت-سال بدست آمد. در نهایت، برای حذف انحراف ناشی از مقادیر خاص، اقدام به حذف مشاهدات با بیش از ۳ انحراف معیار از میانگین برای تمام متغیرها گردید. بدین ترتیب نمونه نهایی این تحقیق پس از حذف ۵۵ مشاهده پرتبه تعداد ۹۹۹ مشاهده سال-شرکت کاهش یافت که این مشاهدات مبنای تجزیه و تحلیل فرضیات تحقیق قرار گرفتند.

تجزیه و تحلیل نتایج

در این بخش ابتدا برخی از آمار توصیفی مشاهدات تحقیق و همچنین آزمون همبستگی متغیرها ارائه، سپس به تجزیه و تحلیل نتایج به دست آمده پرداخته شده است.

۱. آمار توصیفی

جدول ۱ توزیع تجدیدارانه‌های مشمول در نمونه تحقیق را میان سال‌های مختلف نشان می‌دهد. مطابق این جدول اکثر مشاهدات تحقیق (۶۰ درصد) تجدیدارانه سود نموده‌اند. این اطلاعات نشان می‌دهد که مطابق تحقیقات انجام شده در غرب (برای مثال: اندرسون و یون، ۲۰۰۳؛ پلوملی و یون، ۲۰۱۰) بطور کل تعداد تجدیدارانه‌ها طی دوره تحقیق افزایش یافته؛ بطوری که تعداد تجدیدارانه‌ها طی این دوره بیش از ۱۷ درصد^۱ افزایش را تجربه می‌کنند. بررسی بیشتر نشان می‌دهد که تنها ۷ درصد شرکت‌ها در طی دوره تحقیق (۱۳۸۸-۱۳۸۳) تجدیدارانه سود نداشته و ۹۲ درصد باقیمانده (۱۷۶ شرکت) حداقل یک سال از

سال طی دوره تحقیق اقدام به تجدیدارانه سود نموده اند (در جدول نیامده است). اطلاعات ارائه شده در این مطالعه نشان می دهد که تجدیدارانه سود حسابداری میان شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از حجم گسترده ای برخوردار است.

جدول ۱ توزیع تجدیدارانه ها طی دوره تحقیق

سال	تعداد مشاهدات	تعداد تجدیدارانه	نسبت وقوع تجدیدارانه	نسبت به کل مشاهدات	نسبت به کل تجدیدارانه ها	نسبت وقوع تجدیدارانه	تعداد تجدیدارانه	نسبت به کل تجدیدارانه ها	نسبت وقوع
سال ۸۲	۱۵۰	۹۱	۶۱	۹/۱	۱۵/۲	۹۸	۱۶۹	۱۶/۳	۵۸
سال ۸۴	۱۷۱	۱۰۶	۶۲	۱۰/۶	۱۷/۷	۱۰۵	۱۶۸	۱۷/۵	۶۲
سال ۸۵	۱۷۲	۹۳	۵۴	۹/۳	۱۵/۵	۱۰۷	۱۶۸	۱۷/۸	۶۴
سال ۸۶	۱۶۸	۱۰۵	۶۲	۱۰/۵	۱۷/۵	۹۰۰	۹۹۹	% ۱۰۰	% ۶۰
سال ۸۷									
سال ۸۸									

اطلاعات منعکس شده در جدول ۲، نشان می دهد که ۲۵/۷ درصد از مشاهدات دارای تغییر مدیر عامل بوده که از این میان ۱۸ درصد تجدیدارانه سود نموده و تنها ۷/۶ درصد بدون تجدیدارانه بوده اند . با کسب این اطلاعات می توان بطور ضمنی از تایید فرضیه تحقیق، مبنی بر رابطه مثبت بین تغییر مدیر عامل و احتمال تجدیدارانه سود، اطمینان یافت.

۲ ج

میانگین - بر حسب درصد				نام متغیر
عدم تجدیدارانه	تجدیدارانه	کل		
۵/۸	۶/۵	۱۲/۳	تمرکز قدرت	
۷/۶	۱۸/۱	۲۵/۷	تغییر مدیر عامل	
۲۲	۳۶/۸	۵۸/۹	مالکیت عمدہ بالا	
۲۲/۵	۲۹/۹	۵۲/۵	مالکیت بالای بزرگترین سهامدار	
۸/۷	۱۷/۹	۲۶/۶	نوع حسابرس (سازمان حسابرسی)	
۱۱/۶	۱۹/۶	۳۱/۲	تخصص صنعت حسابرس	
۵/۴	۱۱/۹	۱۷/۳	تغییر حسابرس	
۱۳/۸	۲۰/۵	۳۴/۳	نسبت بالای بدھی	

جدول ۳. آمار توصیفی متغیرهای کنترل کننده

جدول ۳ نیز اطلاعات توصیفی مرتبط با متغیرهای کنترلی مدل را برای کل مشاهدات نشان می دهد.

۴. ۲ تجزیه و تحلیل نتایج

نتایج حاصل از برآورد مدل اصلی تحقیق با استفاده از رگرسیون لجستیک در سطح معناداری ۱۰ درصد، در جدول ۴ ارائه شده است . نتایج تحقیق نشان می دهد که تغییر مدیر عامل، بزرگترین سهامدار، نوع حسابرس، تغییر حسابرس، تخصص صنعت حسابرس، نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی، نسبت نقدینگی و اندازه شرکت همچنین برخی صنایع و سال ۸۷ رابطه معنادار با تجدیدارانه سود حسابداری شرکت های عضو بورس اوراق بهادار تهران دارند؛ در حالی که برای متغیرهای تمرکز قدرت، سهامدار ان عمدہ، نسبت پوشش، بازده دارایی ها، رشد شرکت، عملکرد سال قبل و همچنین تامین مالی اضافی از طریق سرمایه و بدھی رابطه معنی داری مشاهده نشد؛ که در ادامه به تشریح این نتایج پرداخت می شود. آزمون توان آماری مدل معناداری مدل را تایید می کند ($P=0.000$) که حاکی از مناسب بودن برآذش مدل تحقیق می باشد. قدرت پیش بینی کننده مدل ۶۴.۷ درصد می باشد.

نتایج حاصل برای Power رابطه معناداری را نشان نمی دهد ($p=0.154$)؛ که در راستای تحقیقات انجام شده (آقایی و چالاکی، ۱۳۸۸؛ حساس یگانه و یزدانیان، ۱۳۸۷؛

اگراوال و چدھا، ۲۰۰۵؛ بابر و ه.م، ۲۰۰۶؛ عبدالله و ه.م، ۲۰۱۰) می‌باشد. یک دلیل ممکن برای این یافته، سختی ایجاد رهبری مرکز در بازار سرمایه ایران می‌باشد(طبق ماده ۱۲۴ قانون تجارت ایران ، ۱۳۱۱). طبق اطلاعات ارائه شده در جدول ۲، رهبری مرکز تنها ۱۲ درصد از کل مشاهدات را به خود اختصاص داده که در مقابل ۸۸۸ درصد رهبری مجزا از فراوانی زیادی برخوردار نمی‌باشد. مطابق اکسیما (۲۰۰۶) نتایج نشان می‌دهد که تغییر مدیر عامل(Δ CEO) بطور با اهمیت و مثبت با تجدیدارانه سود حسابداری وابسته می‌باشد($p=0.000$). این نتیجه مطابق هینینگر و ه.م (۲۰۰۹) می‌باشد.

مالکیت سهامداران عمدہ(Block) از لحاظ آماری معنادار نبود($p=0.121$)^۱. این یافته در انطباق با نتایج آفایی و چالاکی (۱۳۸۸)؛ در ارتباط با مدیریت سود و مشابه نتایج اگراوال و چدھا (۲۰۰۵)؛ همچنین لارکر و ه.م (۲۰۰۷) در ارتباط با تجدیدارانه های حسابداری می‌باشد. در ارتباط با ساختار مالکیت همچنین نتایج نشان می‌دهد که بزرگترین سهامدار(Big) رابطه منفی با تجدیدارانه های حسابداری دارد ($p=0.029$)؛ که بر خلاف فرضیه تحقیق می‌باشد . این یافته مشابه نتایج تحقیقات گذشته (از جمله بابر و ه.م، ۲۰۰۶؛ هینینگر و ه.م، ۲۰۰۹) می‌باشد.

در ارتباط با خصوصیات حسابرسی، این مطالعه نشان می‌دهد که نوع حسابرس رابطه مثبت با تجدیدارانه های حسابداری دارد ($p=0.005$). این نتیجه بر خلاف فرضیه تحقیق می‌باشد. این یافته مطابق برخی تحقیقات قبلی (مانند: بلومفیلد و شکمن، ۲۰۰۸؛ هینینگر و ه.م، ۲۰۰۹) می‌باشد. مطابق این تحقیقات، نتایج این تحقیق نیز این اعتقاد را که کیفیت حسابرسی بطور مثبت با اندازه موسسه حسابرسی مرتبط است، زیر سؤال می‌برد. یکی از دلایل عدم انطباق نتایج با پیش‌بینی می‌تواند دولتی بودن و نظارت محدود بر این نهاد باشد. تحقیقات قبلی رابطه مثبتی میان تخصص صنعت حسابرس(Expertise) و کیفیت گزارشگری مالی اعلام نموده اند(اعتمادی و ه.م، ۱۳۸۸؛ بابر و ه.م، ۲۰۱۰) که نتایج این تحقیق این موضوع را تایید می‌کند($p=0.05$). در ارتباط با تغییر حسابرس(Δ Audit) نتایج این تحقیق مشابه بابر و ه.م (۲۰۱۰) نشان می‌دهد که تغییر حسابرس یک رابطه مثبت با تجدیدارانه های حسابداری دارد ($p=0.003$). نسبت پوشش بدھی (Gear) در این تحقیق معنادار نیست ($p=0.159$). این نتیجه بر خلاف شواهد ثقیقی و بهار مقدم (۱۳۸۷) می‌باشد.

جدول ۴. نتایج آماری حاصل از
برآورد مدل اصلی تحقیق

متغیرها	β	P-Value
Power	-0/222	0/154
ΔCEO	0/569	0/000
Block	0/526	0/121
Big	-0/816	0/029
AuditType	0/546	0/005
Expertise	-0/222	0/005
$\Delta Audit$	0.0529	0/003
Gear	-0/021	0/159
ROA	-0/202	0/215
Growth	-0/154	0/238
CFO	0/211	0/081
WC	-0/402	0/022
Loss	-0/251	0/214
StockFin	0/156	0/179
DebtFin	-0/021	0/316
Size	0/121	0/012
Constant	-2/284	0/04
ANOVA		0/000
Nagelkerke R Square	0/134	
N	999	

=Restate به عنوان متغیر وابسته، با استفاده از یک متغیر مجازی برابر با ۱ وقتی شرکتی سود دوره قبل خود را تجدیدارانه نموده در غیر این صورت صفر می باشد، =Power به عنوان یک متغیر مجازی، اگر مدیر عامل شرکت در سال قبل همچنین رئیس یا نایب رئیس هیات مدیره باشد برابر ۱ در غیر این صورت صفر می باشد، = ΔCEO به عنوان یک متغیر مجازی، اگر مدیر عامل شرکت در سال گذشته تغییر کرده برابر با ۱ در غیر این صورت صفر می باشد، =Block برابر با مجموع درصد مالکیت متعلق به سهامداران دارای مالکیت بیش از ۵ درصد سهام شرکت در سال قبل می باشد، =Big برابر با درصد مالکیت بزرگترین سهامدار شرکت در سال قبل می باشد، =AuditType به عنوان یک متغیر مجازی، برابر با ۱ اگر حسابرس شرکت در سال گذشته "سازمان حسابرسی" و در غیر این صورت صفر می باشد، =Expertise به عنوان یک متغیر مجازی، برابر با ۱ اگر حسابرس شرکت در سال گذشته "متخصص صنعت" و در غیر این صورت صفر می باشد، = $\Delta Audit$ به عنوان یک متغیر مجازی،

برابر با ۱ اگر حسابرس شرکت در سال جاری نسبت به سال گذشته تغییر کرده و در غیر این صورت صفر می‌باشد، $=Gear$ معرف نسبت جمع بدھی‌ها به سرمایه شرکت در سال قبل می‌باشد. $=Size$ نشان دهنده اندازه شرکت و برابر با لگاریتم طبیعی میزان درآمد فروش شرکت در سال قبل می‌باشد، $=Growth$ نشان دهنده رشد فروش شرکت بوده که برابر با تفاوت درآمد فروش سال جاری نسبت به سال گذشته شرکت تقسیم بر فروش سال گذشته می‌باشد، $=ROA$ بازده دارایی‌های شرکت می‌باشد که از تقسیم سود خالص به جمع دارایی‌های پایان سال قبل شرکت بدست می‌آید، $=Loss$ نشان دهنده عملکرد سال گذشته شرکت می‌باشد که اگر در سال گذشته زیان خالص داشته باشد برابر ۱ در غیر این صورت صفر می‌باشد، $=CFO$ معیاری از نقدینگی شرکت می‌باشد که از تقسیم جریان خالص وجود نقد عملیاتی بر جمع دارایی‌های شرکت در سال قبل بدست می‌آید، $=WC$ معیاری از نقدینگی شرکت می‌باشد که از تقسیم دارایی‌های جاری بر بدھی‌های جاری در سال قبل بدست می‌آید، $=StockFing$ به عنوان یک متغیر مجازی، نشان دهنده تامین مالی از طریق سهام می‌باشد؛ که اگر شرکتی در سال تجدیدارانه حداقل ۲۰ درصد میزان سرمایه سال قبل از طریق سهام تامین مالی کرده باشد ۱ و کمتر از آن صفر تعریف می‌شود، $=DebtFing$ به عنوان یک متغیر مجازی، نشان دهنده تامین مالی از طریق بدھی می‌باشد؛ که اگر شرکتی در سال تج دیدارانه حداقل ۲۰ درصد میزان بدھی‌های بلندمدت سال قبل از طریق بدھی تامین مالی کرده باشد ۱ و کمتر از آن صفر تعریف می‌شود، $=Industries$ نشان دهنده متغیرهای مجازی در نظر گرفته شده برای کنترل تاثیر صنایع می‌باشند. برای صنعت مورد نظر ۱ و برای سایرین صفر تعریف می‌شود، $=Years$ نشان دهنده متغیرهای مجازی برای کنترل تاثیر سال می‌باشند. برای سال مورد نظر ۱ و برای سایرین صفر تعریف می‌شود، $=M$ میزان خطای مدل.

در ارتباط با متغیرهای کنترل، نتایج نشان می دهد که نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی (CFO) یک رابطه مثبت و معناداری با تجدیدارانه دارد ($p=0.081$). این نتیجه برخلاف پیش بینی و شواهد بلومفیلد و شکمن (۲۰۰۸) می باشد. نسبت نقدینگی (WC) نیز مطابق پیش بینی به صورت منفی معنادار بود ($p=0.022$). در این ارتباط احمد و گودوین (۲۰۰۷) نیز دریافتند که شرکت های تجدیدارانه ای نسبت سرمایه در گردش کمتری نسبت به میانگین صنعت دارند. مطابق نتایج تحقیقات قبلی (اخیجب و ه.م.؛ ۲۰۰۵؛ اقبال و استرونگ، ۲۰۱۰) اندازه شرکت (Size) بطور مثبت با تجدیدارانه سود حسابداری مرتبط می باشد ($p=0.013$). متغیر صنعت هم برای برخی از صنایع دارای رابطه معنی دار می باشد. این بدین معنا است که احتمال تجدیدار ائه میان صنایع مختلف، متفاوت است. نتایج بدست آمده نشان می دهد که از میان سال های مختلف دوره تحقیق (Year)، تنها سال ۸۷، که مطابق آمار توصیفی دارای کمترین تجدیدارانه بود، رابطه معنادار و منفی با تجدیدارانه سود دارد. برای سایر متغیرهای کنترلی شامل نسبت سودآوری (ROA)، رشد فروش (Growth)، عملکرد سال قبل (Loss) همچنین تامین مالی های جدید از محل سهام (StockFing) و بدهی (DebtFing) ارتباط معناداری پیدا نشد.

نتیجه گیری

مطالعات انجام شده نشان می دهند که مکانیزم های قوی حاکمیتی، رفتار فرصت طلبانه مدیریت را کاهش و کیفیت گزارشگری مالی را افزایش می دهند. به همین منظور، یک سری از مکانیزم های حاکمیتی با توجه به ادبیات تحقیق همچنین محیط نهادی ایران انتخاب و رابطه آنها با تجدیدارانه سود حسابداری بررسی شد. نتایج نشان داد که تغییر مدیر عامل، تغییر حسابرس، نوع و تخصص صنعت حسابرس همچنین بزرگترین سهامدار از مهمترین خصوصیات حاکمیتی هستند که با تجدیدارانه سود حسابداری شرکتها در بازار سرمایه ایران وابسته می باشند. بنابراین، یافته های این تحقیق از این عقیده که مکانیزم های حاکمیت شرکتی راه علاجی برای بهبود کیفیت گزارشگری مالی می باشد (لیگو، ۲۰۰۳؛ اقبال و استرونگ، ۲۰۱۰) طرفداری می کند. نتایج این تحقیق همچنین نشان داد برخی خصوصیات مالی شرکت ها (نسبت جریان وجوه نقد عملیاتی، نسبت نقدینگی و اندازه شرکت) نیز از عوامل مرتبط با تجدیدارانه های حسابداری می باشند.

با توجه به اهمیت موضوع حاکمیت شرکتی در سطح بین المللی، بخصوص؛ در بین کشورهای در حال توسعه، نتایج این مطالعه هم از بعد کاربردی و هم از بعد تئوری می - تواند مفید باشد. از بعد نظری، در حالی که مطالعات قبلی، موضوعات مختلف حاکمیتی را بررسی نموده اند، بطور مقایسه ای تحقیقات کمتری مرتبط با تجدیدارانه های حسابداری خصوصاً در کشورهای در حال توسعه انجام شده است (عبدالله و ه.م، ۲۰۱۰). مطابق بررسی انجام شده، این مطالعه نخستین تحقیق تجربی مرتبط با عوامل تبیین کننده تجدیدارانه ها در بازار سرمایه ایران می باشد. این مطالعه می تواند به ادبیات تحقیق حاکمیت شرکتی، کیفیت گزارشگری مالی و به خصوص تجدیدارانه های حسابداری در زمینه کشورهای در حال توسعه کمک کند.

منابع

- آقایی، محمد علی . چالاکی، پری . ۱۳۸۸. "بررسی رابطه بین ویژگی های حاکمیت شرکتی و مدیریت سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران "، تحقیقات حسابداری، ش. ۴، ص. ۵۴-۷۷.
- ابراهیمی کردلر، علی؛ سیدی، سید عزیز. (۱۳۸۷). "نقش حسابرسان مستقل در کاهش اقلام تعهدی اختیاری" ، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۵۴، ش ۵۴، ص ۳-۱۶.
- اعتمادی، حسین . محمدی، امیر . و ناظمی اردکانی، مهدی . (۱۳۸۸). "بررسی رابطه میان تخصص صنعت حسابرس و کیفیت سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران" پژوهش های حسابداری مالی، ش. ۱۷، ص. ۱۷-۳۲.
- بولو، قاسم؛ مهام، کیهان . و گودرزی، اسماعیل. (۱۳۸۹). "تغییر حسابرس مستقل و شفافیت اطلاعاتی شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران" ، مجله دانش حسابداری، شماره ۱، ص ۱۱۱-۱۳۵.
- پورحیدری، امید؛ همتی، داوود. (۱۳۸۳). "بررسی اثر قراردادهای بدھی، هزینه های سیاسی، طرح های پاداش، و مالکیت بر مدیریت سود در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادر تهران" ، بررسی های حسابداری و حسابرسی، ش ۳۶، ص ۴۷-۶۲.
- حساس یگانه، یحیی؛ یزدانیان، نرگس. ۱۳۸۷. "تأثیر حاکمیت شرکتی بر کاهش مدیریت سود" ، مطالعات حسابداری، ش. ۱۷، ص. ۱۵۱-۱۷۱.
- سازمان بورس و اوراق بهادر، سیستم جامع اطلاع رسانی ناشران (شبکه کدال) به نشانی www.codal.ir اینترنتی:
- سازمان بورس و اوراق بهادر، مدیریت پژوهش، توسعه و مطالعات اسلامی به نشانی www.rdis.ir اینترنتی:
- نقی، علی؛ بهار مقدم، مهدی. (۱۳۸۷). "محرك های موثر بر مدیریت سود" ، مجله توسعه و سرمایه، سال اول، ش ۲، ص ۱۰۳-۱۲۵.
- قانون تجارت ایران، مصوب ۱۳۱۱/۰۲/۱۳.
- Abdullah, S.N; Mohamad Yusof, N.Z.; and Mohamad Nor, M.N.(2010). "Financial restatements and corporate governance among Malaysian listed companies", *Managerial Auditing Journal*, Vol.25, No.6, pp.526-552.
- Agrawal, A. and Chandha, S. (2005). "Corporate governance and accounting scandals", SSRN Working Papers Series.

- Agrawal, A; Cooper, T.(2008). "Corporate governance consequences of accounting scandals: evidence from top management, CFO and auditor turnover", SSRN Working Papers Series.
- Ahmed, K; Goodwin, J.(2007). "An empirical investigation of earnings restatements by Australian firms", Accounting and Finance 47, pp1–22.
- Akhigbe, A.; Kudla, R.J.; and Madura, J.(2005). "Why are some corporate earnings restatements more damaging?", Applied Financial Economics15, pp.327–336.
- Al-Abbas, M.A. (2009), "Corporate governance and earnings management: An empirical study of the Saudi market", *The Journal of American Academy of Business*, Vol. 15 No.1, pp.301-310.
- Anderson, K.L. and Yohn, T.L.(2003). "The effect of 10-K restatements on firm value, information asymmetries, and investors' reliance on earnings", SSRN Working Papers Series, Pgs.30.
- Baber, W.R. Kang, S. and Liang, L.(2006). "Strong boards, external governance and accounting restatement", SSRN Working Papers Series.
- Baber, W.R.; Gore, A.K; Rich, K.T; and Zhang, J.X.(2010). "An empirical investigation of accounting restatements and governance in the municipal context", SSRN Working Papers Series, Pgs.50.
- Bagherpour, M; Monroe, G.S; and Shailer, G.(2009). "Auditor switching in an increasingly competitive audit market", SSRN Working Papers Series, Pgs31.
- Balsam, S; Krishnan, J; and Yang, J.S.(2003). "Auditor industry specialization and earnings quality ", SSRN Working Papers Series, Pgs.46.
- Bloomfield, D. and Shackman, J.(2008). "Non-audit service fees, auditor characteristics and earnings restatements", Managerial Auditing Journal Vol.23, No.2, pp.125-141.
- Carcello, J.V; Negal, T.L; Palmrose, Z. and Scholz, S.(2009). "CEO involvement in selecting board member, audit committee effectiveness, and restatements", SSRN Working Papers Series, Pgs54.
- Chen, G. Firth, M. Gao, D.N. and Rui.(2006). "Ownership structure, corporate governance, and fraud: Evidence from China", Journal of Corporate Finance12, pp. 424–448.
- Dechow, P.M; Sloan, R.G; and Sweeney,A.(1996). "Causes and consequences of earnings manipulation: An analysis of firms subject to enforcement actions by the SEC, Contemporary Accounting Research 13, pp. 1-36.

- Donaldson, L.; Davis, J.H.(1991). "Stewardship theory or agency theory: CEO governance and shareholder returns", *Australian Journal of Management*, 16,1, pp49-64.
- Efendi, J; Srivastava, A; and Swanson, E.P.(2004). "Why do corporate managers misstate financial statements? The role of option compensation, corporate governance, and other factors", SSRN Working Papers Series, Pgs37.
- Fan, J.P.H and Wong, T.J.(2002). "Corporate ownership structure and the informativeness of accounting earnings in East Asia", *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 33, pp. 401-425.
- Firth, M. Fung, P.M.Y. and Rui, O.M. (2007). "Ownership, two-tier board structure, and the informativeness of earnings: Evidence from China", *Journal of Accounting and Public Policy* 29, pp. 463-496.
- Gul, F.A.; Fung, S.Y.; and Jaggi, B.(2009). "Earnings quality: Some evidence on the role of auditor tenure and auditors'industry expertise", *Journal of Accounting and Economics* 47, pp.265–287.
- Heninger, W.G; Kim, Y; and Nabar, S. (2009). "Earnings misstatements, restatements, and corporate governance", *Journal of Forensic & Investigative Accounting*, Vol. 1, Iss. 2, pgs. 35.
- Iqbal, A. Strong, N.(2010), "The effect of corporate governance on earnings management around UK rights", *International Journal of Managerial Finance*, Vol. 6. No. 3. Pp. 168-189.
- John, K and Senbet, L.W.(1998), "Corporate governance and board effectiveness", *Journal of Banking and Finance*, Vol. 22, pp.371-403.
- Larcker, D.F., Richardson, S.A. and Yuna, I.(2007). "Corporate governance, accounting outcomes, and organizational performance ", working paper, SSRN Working Papers Series.
- Liguo, L.(2003). "An Empirical Research on the Relationship between Corporate Governance and the Quality of Accounting Information", Accounting Research02.
- Liu, Y.(2006). "Does institutional investor composition influence managerial myopia? The case of accounting restatements", Ph.D, University of Oregon.
- Myers, J.N; Myers, L.A; and Palmrose, Z.(2003). "Mandatory auditor rotation: Evidence from restatements ", SSRN Working Papers Series, pgs,41.
- Pergola, T.M.(2006). "Management entrenchment, corporate governance, and earnings quality", Ph.D Dissertation from Nova Southeastern University.
- Plumlee, M. and Yohn, T.L.(2010). "An analysis of the underlying causes attributed to restatements", Accounting Horizons, Vol.24, No.1, pp.41-64.

- Saleh, N.M; Iskandar, T.M; Rahmat, M.M.(2005). "Earnings management and board characteristics: evidence from Malaysia", *Jurnal Pengurusan* 24, pp. 77-103.
- Xia, W.(2006). "Accounting restatement: A comparison between China and USA", *Journal of Modern Accounting and Auditing*, Vol.2, No.10, pp.10-15.
- Zhong, K; Gribbin, D.W; and Zheng, X.(2007). "*The effect of monitoring by outside blockholders on earnings management*", Quarterly Journal of Business and Economics.